Εθισμός στο Διαδίκτυο

Μάγδα Λιάπη, Πένυ Χρήστου, Αρετή Σαμπατάκου, Ραφαέλα Φραγκούλη, Μαρία-Ελένη Θεοδωρίδου, Όλγα Γιάννενα, Χριστίνα Καραβάτου, Δημήτρης Εσέρογλου, Βασίλης Διαμαντόπουλος, Δημήτρης Νταβέλας, Παύλος Φράγκος, Βασιλική Καραγιάννη, Έλενα Κουλαξίδου, Έλενα Λιάπη, Μαίρη Σίσκου, Μαρία Αναστασιάδου, Κωνσταντίνος Μπουρλής, Ανδρέας Λιόσης, Θοδωρής Χριστοδούλου

Μαθητές ΣΤ Τάξης, 3ο Δημοτικό Σχολείο Πυλαίας

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός
Χριστίνα Γκόγκου (ΠΕ86)

Περίληψη

Η χρήση του διαδικτύου αποτελεί αναμφισβήτητα αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας στο σχολείο, αλλά και στην καθημερινή ζωή μας. Το Διαδίκτυο, όμως, δεν κρύβει μόνο γοητεία, αλλά και κινδύνους. Ένας από αυτούς είναι ο εθισμός. Τέσσερις ομάδες μαθητών από τα δύο τμήματα της Στ τάξης του 3ου Δημοτικού Σχολείου Πυλαίας ασχολήθηκαν με το συγκεκριμένο θέμα. Η πρώτη ομάδα δημιούργησε ένα quiz, προσθέτοντας συγκεκριμένες εντολές στην παρουσίασή του. Η δεύτερη ομάδα σκηνοθέτησε μια ολιγόλεπτη θεατρική παράσταση, που αντί για διαλόγους περιλάμβανε έκφραση συναισθημάτων μέσα από εκφράσεις, κινήσεις και πρωτότυπη μουσική, με απώτερο σκοπό την ανάδειξη των θετικών στοιχείων της σωστής χρήσης του διαδικτύου. Η τρίτη ομάδα εμπνεύστηκε, έγραψε και επεξεργάστηκε σε πρόγραμμα παρουσίασης ένα ποίημα. Οι μαθητές της τέταρτης ομάδας έγραψαν μια δική τους ιστορία και τη μετέτρεψαν σε βίντεο χρησιμοποιώντας τα εξής εργαλεία: τεχνική stop-motion animation, τηλεκατευθυνόμενο ελικόπτερο drone, πρόγραμμα προβολής φωτογραφιών και επεξεργασίας βίντεο.

1. Εισαγωγή

Λαμβάνοντας υπόψη σύγχρονους κοινωνικούς προβληματισμούς σχετικά με την εκπαίδευση και τη διαπαιδαγώγηση παιδιών και εφήβων, το ζήτημα της ασφαλούς διαδικτυακής πλοήγησης μοιάζει να είναι πιο επίκαιρο από ποτέ. Όπως κάθε τεχνολογικό εργαλείο, έτσι και το διαδίκτυο είναι χρήσιμο εφόδιο αλλά παράλληλα, αν δε χρησιμοποιηθεί με σύνεση, μπορεί να οδηγήσει σε ανεπιθύμητες και δυσάρεστες καταστάσεις.

1.1 Στόχοι

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η επαγρύπνηση των μαθητών σχετικά με την αντιφατική αυτή φύση του διαδικτύου και η υιοθέτηση ασφαλών διαδικτυακών συνηθειών.

Η επίτευξη των στόχων αυτών επιχειρήθηκε με βάση τρεις άξονες. Πρώτο σημαντικό στοιχείο της εργασίας αποτέλεσε η αξιοποίηση των γενικότερων ενδιαφερόντων των παιδιών, της δημιουργικότητας και της φαντασίας τους σε διάφορους τομείς. Δεύτερον, βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση της εργασίας ήταν να προκύψει από την ενασχόληση των παιδιών με βάση δικές τους πρωτοβουλίες και ιδέες καλλιεργώντας με αυτόν τον τρόπο μια συνολικότερη αίσθηση υπευθυνότητας και συνειδητών επιλογών. Τελευταίο σημαντικό στοιχείο της παρούσας εργασίας ήταν να αποτελέσει μια ευχάριστη βιωματική εμπειρία για τους μαθητές που συμμετείχαν σε όλα τα στάδια, από την προετοιμασία μέχρι την παρουσίασή της.

1.2 Εργαλεία

Το μεγαλύτερο μέρος της εργασίας υλοποιήθηκε στις κτηριακές εγκαταστάσεις του 3ου Δημοτικού Σχολείου Πυλαίας. Πιο συγκεκριμένα, για τις ανάγκες της εργασίας χρησιμοποιήθηκαν το εργαστήριο πληροφορικής και η αίθουσα πολλαπλών εκδηλώσεων του σχολείου. Η εργασία όμως, δε θα μπορούσε να ολοκληρωθεί, χωρίς προσωπική δουλειά και ενασχόληση των παιδιών και εκτός του ωρολογίου προγράμματος. Τα εργαλεία (υλικό και λογισμικό) που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας είναι τα εξής:

- σταθεροί και φορητοί υπολογιστές
- τηλεκατευθυνόμενο ελικόπτερο drone
- κάμερα με τρίποδα
- κινητά τηλεφωνά
- ηχητικός εξοπλισμός και φωτισμός
- λογισμικό παρουσίασης
- πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου
- πρόγραμμα περιήγησης ιστού
- πρόγραμμα προβολής φωτογραφιών
- λογισμικό επεξεργασίας βίντεο
- εφαρμογή stop-motion animation

2. Αφόρμηση

Τα τελευταία χρόνια, γονείς και εκπαιδευτικοί αναζητούν κατάλληλους τρόπους, εργαλεία και μεθόδους προκειμένου να ενημερώσουν τους μαθητές για τους κινδύνους που ελλοχεύει η απερίσκεπτη και χωρίς μέτρο χρήση του διαδικτύου, αλλά και με σκοπό να καλλιεργήσουν στα παιδιά ασφαλείς και συνειδητοποιημένες διαδικτυακές συνήθειες. Με αφετηρία, λοιπόν, τον προβληματισμό γύρω από την ασφάλεια στο διαδίκτυο και με αφορμή τον εορτασμό της Ημέρας Ασφαλούς Διαδικτύου (SID), αποφασίσαμε στο πλαίσιο του μαθήματος Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) να ασχοληθούμε πιο συγκεκριμένα με το θέμα του εθισμού· έναν από τους κινδύνους του διαδικτύου που αφορά ιδιαιτέρως τις νεότερες ηλικίες.

3. Ομάδες

Καθώς το θέμα του εθισμού στο διαδίκτυο προσεγγίστηκε πολύπλευρα, τα παιδιά χωρισμένα σε τέσσερις ομάδες ανέλαβαν να το παρουσιάσουν μέσα από διάφορες δραστηριότητες που συνδυάζουν γνώσεις, τεχνολογία και καλλιτεχνική έκφραση. Οι ομάδες διαμορφώθηκαν ως εξής:

3.1 Ομάδα 1: 'Λύνοντας το κουίζ του εθισμού'

Οι μαθητές αρχικά αναζήτησαν σχετικές με το θέμα πληροφορίες, όπως η διάρκεια ενασχόλησης των παιδιών με υπολογιστικά συστήματα, η επίδραση του διαδικτύου στη συμπεριφορά των ανήλικων χρηστών, η κοινωνική λειτουργικότητα του εξαρτημένου ατόμου, τα αίτια, τα συμπτώματα και η αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων του φαινομένου του εθισμού. Στη συνέχεια, χρησιμοποίησαν πρόγραμμα παρουσίασης και ξεφεύγοντας από τον καθιερωμένο τρόπο χρήσης του δημιούργησαν μία διαδραστική παρουσίαση. Συγκεκριμένα για τη δημιουργία του κουίζ, αρχικά ολοκλήρωσαν την εισαγωγή και μορφοποίηση κειμένων, εικόνων και σχημάτων και τη σχεδίαση διαφανειών, και εν συνεχεία προσέθεσαν «ενέργειες» σε επιλεγμένα αντικείμενα, αλλά και «κουμπιά ενεργειών» τα οποία καθορίζουν το τι θα συμβεί όταν γίνεται κλικ σε αυτά.

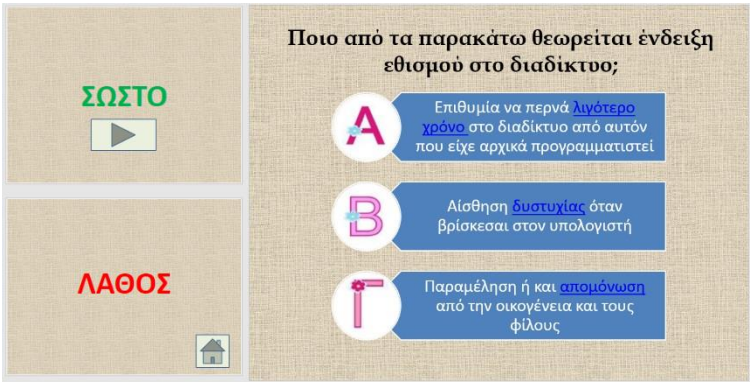

Εικόνα 1: *Διαφάνειες από το κουίζ της πρώτης ομάδας*

3.2 Ομάδα 2: 'Μια θεατρική παράσταση για τη «Μικρή Ελένη»'

Με βάση την αρχή ότι η εκπαιδευτική διαδικασία χρειάζεται να παρέχει στους μαθητές εργαλεία για να αλλάξουν τον κόσμο και την ιδέα ότι οι τέχνες μας δίνουν τη δυνατότητα να εκφραστούμε, αποφασίστηκε η δημιουργία μίας θεατρικής παράστασης με θέμα τον εθισμό στο διαδίκτυο. Η παράσταση αντί για τη χρήση διαλόγων βασίστηκε σε πρωτότυπη διασκευή της Ανθής Κύρκου της μελωδίας του τραγουδιού «Η μικρή Ελένη» που συνοδεύονταν από συναισθηματικές εκφράσεις, χειρονομίες και σωματικές κινήσεις.

Η αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου παρείχε τον απαραίτητο εξοπλισμό για την πραγματοποίηση της θεατρικής δράσης. Μετά από αρκετές συζητήσεις, ιδέες και πρόβες, βιντεοσκοπήσαμε την παράσταση, την οποία επεξεργάστηκαν οι μαθητές δημιουργώντας το τελικό βίντεο.

Εικόνα 2: *Στιγμές από την πρόβα της δεύτερης ομάδας στην αίθουσα εκδηλώσεων*

3.3 Ομάδα 3: '«Ο αφανής κίνδυνος»: ένα ποίημα για τον διαδικτυακό εθισμό'

Μαθήτρια της ομάδας αυτής εμπνεύστηκε και έγραψε ένα ποίημα για τον «αφανή κίνδυνο», το διαδίκτυο. Στη συνέχεια, όλη η ομάδα, επεξεργάστηκε σε πρόγραμμα παρουσίασης το κείμενο.

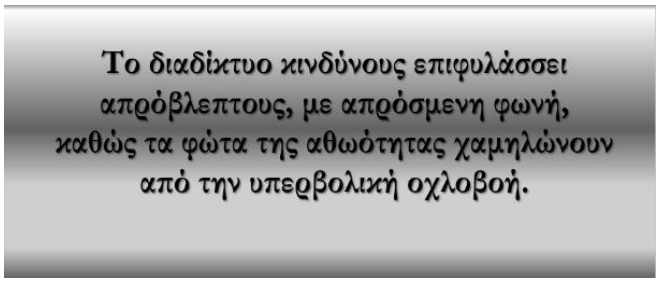

Εικόνα 3: *Απόσπασμα από το ποίημα της τρίτης ομάδας*

3.4 Ομάδα 4: 'Μια ιστορία που την έφτιαξαν παιδιά'

Η ομάδα αυτή δούλεψε με ποικίλα δημιουργικά εργαλεία έκφρασης. Σε πρώτη φάση, οι μαθητές με βάση τη δική τους ενασχόληση με τους υπολογιστές και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, αφηγούνται με σατιρικό τρόπο τη δική τους ιστορία.

Αρχικά, επεξεργάστηκαν το κείμενο σε κατάλληλο λογισμικό και εισήγαγαν σχετικές με την πλοκή της ιστορίας εικόνες που κατέβασαν από το διαδίκτυο. Εν συνεχεία, δημιούργησαν μια παρουσίαση σε αντίστοιχο πρόγραμμα. Σε επόμενη φάση, τα παιδιά σε ρόλους ηθοποιών, σκηνοθετών και κάμεραμαν δημιούργησαν μια ταινία μικρού μήκους. Τα γυρίσματα της ταινίας έλαβαν χώρα στα σπίτια τους και στο πάρκο της γειτονιάς και πραγματοποιήθηκαν με τη χρήση κινητών τηλεφώνων και ενός τηλεκατευθυνόμενου ελικόπτερου drone.

Τέλος, αξιοποιώντας συνεργατικά τις δημιουργικές τους δεξιότητες, χρησιμοποίησαν Lego και δούλεψαν με την τεχνική stop-motion, κατά την οποία ένα αντικείμενο που κινείται από κάποιον άλλον, φαίνεται να κινείται από μόνο του. Η δημιουργία και επεξεργασία της ψηφιακής ιστορίας έγινε σε σχετική εφαρμογή για κινητή συσκευή.

Η ένωση όλων των παραπάνω με χρήση προγραμμάτων προβολής φωτογραφιών και επεξεργασίας βίντεο συνιστά την τελική εργασία της ομάδας.

Εικόνα 4: *Στιγμιότυπα από το βίντεο που δημιούργησαν οι μαθητές της τέταρτης ομάδας*

4. Ολοκλήρωση

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι παραπάνω εργασίες, ξεφεύγοντας από την παραδοσιακή μορφή της εργασίας ως γραπτή υποχρέωση, ενεργοποίησαν τη δημιουργικότητα, τη συνεργατικότητα και τη μεθοδικότητα, προσφέροντας στα παιδιά την ευκαιρία να αποκτήσουν γνώσεις μέσα από δημιουργικές και ευχάριστες ομαδικές εμπειρίες.

Αφού ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της κάθε ομάδας αποφασίστηκε, σε συνεργασία με τους μαθητές, να παρουσιαστούν σε σχετική εκδήλωση την ημέρα ασφαλούς διαδικτύου, προκειμένου να επωφεληθεί το σύνολο της σχολικής κοινότητας από τα χρήσιμα αυτά δεδομένα, αλλά και τα παιδιά που συμμετείχαν στις εργασίες να έχουν την ευκαιρία να μοιραστούν τη δουλειά τους με τους άλλους μαθητές.

Εικόνα 5: *Φωτογραφία από την παρουσίαση των εργασιών στη σχολική εκδήλωση για την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου*